



ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ



Z OBSAHU:

- | Investice do udržitelných hospodářských činností |
- | Strategie EU pro energii z obnovitelných mořských zdrojů |
- | Politická dohoda ohledně rozpočtu EU |



ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Evropská komise publikovala návrhy **aktů v přenesené pravomoci**, které stanovují kritéria pro hodnocení udržitelných činností a nastaví tak mechanismus, jenž někteří akademici označují za **orwellovský** vzhledem k jeho neprůhlednosti, nepřesnosti a subjektivnímu a represivnímu přístupu. Očekává se, že po čtyřtýdenní konzultaci budou koncem prosince přijaty. Ačkoliv Komise deklarovala posouzení potenciálních přínosů a proveditelnosti všech stávajících technologií, jaderné energie se návrh netýká, zároveň je ale explicitně zmíněna jako klimaticky neutrální technologie.

Pokud by členské státy jadernou energii nyní zahrnout chtěly, musely by návrh odmítnout během čtyřměsíční lhůty, kterou je možné o dva měsíce prodloužit. Odmítnout by návrh mohly samozřejmě i z jiného důvodu, např. kvůli kritériím vztahujícím se k plynu. Pokud by zahrnutí jaderné energie měla na základě dalšího posouzení iniciovat sama Komise, musela by akty stáhnout z procesu projednávání, následně je na základě posouzení změnit a proces přijímání zopakovat. Posouzení probíhá nyní ve Společném výzkumném středisku Evropské komise (JRC), které připraví do konce března 2021 technickou zprávu. Tu posoudí během tří měsíců expertní skupina podle čl. 31 Euratom, která pro tento účel založí pracovní skupinu. Posudek vydá také skupina pod Generálním ředitelstvím pro zdraví a bezpečnost potravin, zřejmě Vědecký výbor pro zdravotní, environmentální a vznikající rizika.

Publikované akty se dotknou kategorií jako je větrná a sluneční energie, vodní energie, plyn (včetně kogenerace a výroby tepla a chladu z plyných a kapalných paliv), kogenerace tepla, chladu a elektřiny z plyných a kapalných paliv, biomasy, kogenerace tepla, chladu a elektřiny z biomasy, výroba vodíku, distribuce, skladování elektřiny a tepla, skladování vodíku, distribuce dálkového vytápění a chlazení, oblast poskytovatelů energetických služeb a výroba tepla a chladu pomocí odpadního tepla. Detaily najdete uvnitř bulletinu.

Příjemné čtení a klidné adventní dny přeje

Zuzana Krejčířková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Jaroslav Malsa | Daniel Měšic | Tomáš Pírk | Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Freeimages.com.





ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Investice
do udržitelných
hospodářských
činností

INVESTICE DO UDRŽITELNÝCH HOSPODÁŘSKÝCH ČINNOSTÍ

V návaznosti na **nařízení** o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a s přihlédnutím k počátečnímu posouzení dopadů a závěrečné **zprávě** skupiny technických expertů (TEG) zveřejnila Evropská komise dne 20. listopadu **návrh delegovaného aktu**, který specifikuje udržitelné hospodářské činnosti. V **přílohách** předkládá konkrétní screeningová kritéria týkající se klimatických změn, tj. zmírňování změn klimatu (mitigace) a přizpůsobení se těmto změnám (adaptace).

Rámcem pro usnadnění udržitelných investic je postaven na šesti environmentálních cílech. Hospodářská činnost, která má ambici být označena jako udržitelná, musí přispívat alespoň k jednomu z nich a nesmí zásadním způsobem ohrožovat žádný z ostatních cílů (tzv. kritéria „do no significant harm“ – DNSH).

V oblasti energetiky posuzuje Komise poten-

ciální přínos a proveditelnost všech příslušných stávajících technologií z hlediska klimaticky neutrální energie. U jaderné energie nebyl TEG ve své zprávě schopen posoudit,



zda jaderná energie splňuje kritérium DNSH, a proto toto hodnocení v současné době stále probíhá pod vedením Společného výzkumné-

ho střediska (JRC). Z tohoto důvodu není v této fázi do delegovaného aktu jaderná energie ještě zařazena. V návaznosti na vypracování tohoto zhodnocení, které ještě posoudí odborníci na radiční ochranu a nakládání s radioaktivními odpady, jakož i experti na oblast životního prostředí, bude v zásadě možné delegovaný akt doplnit ještě předtím, než vstoupí v platnost.

Pevná fosilní paliva, jako je uhlí nebo lignit, jsou z taxonomie vyloučena, takže nebudou mít přístup k ekologickým investicím. Hospodářské činnosti, pro které neexistují technologicky a ekonomicky proveditelné nízkouhlíkové alternativy, ale jejich dočasné využívání se přitom považuje za nezbytné, označuje Komise jako přechodné hospodářské činnosti. Do této kategorie spadá využití zemního plynu. Pokud by se měl kvalifikovat z hlediska mitigace, stanovil návrh delegovaných aktů emisní strop ve výši 100 gCO₂e/kWh pro celý životní cyklus. V praxi by to znamenalo použití technologií pro zachytávání uhlíku (CCS). Pokud by se měl kvalifikovat z hlediska adaptace, bude muset plnit kritérium DNSH pro přímé emise ve výši 270 gCO₂e/kWh.

Pro výrobu nízkouhlíkového vodíku stanoví



Investice do udržitelných hospodářských činností

taxonomie emisní strop 2,256 tCO₂e/t vodíku pro celý životní cyklus, což ve svém důsledku znamená, že vodík vyrobený z českého energetického mixu by se nekvalifikoval a tento limit by splňoval pouze vodík vyrobený elektrolýzou přímo z jaderné energie. U fotovoltaiky a větru by záleželo na kalkulaci emisí z celého životního cyklu jednotlivých zdrojů.

Pro vodní elektrárny se situace oproti zprávě TEG výrazně zhoršila, přestože jsou považovány za obnovitelné zdroje energie. Návrhy delegovaných aktů stanovily pro kvalifikaci vodních elektráren z hlediska mitigace podmínku splnění jednoho z následujících kritérií: pro celý životní cyklus nižší emise skleníkových plynů než 100 gCO₂e/kWh či vyšší hustotu energetického toku (power density) než 5 W/m². Zároveň je nutné z hlediska DNSH přijmout veškerá relevantní opatření s ohledem na ochranu přírodních stanovišť, živočišných druhů či kvalitu vody.

Pokud Evropská komise umožní evropským distribucím kvalifikovat se jako součást spojeného evropského systému, bude distribuce automaticky v taxonomii. Pokud ne, pak by pro distribuci elektrické energie byla rovněž stanovena těžko splnitelná kritéria dosa-

žení průměrného emisního faktoru distribuční soustavy pod limitem 100 gCO₂e/kWh měřeného na základě životního cyklu. Přitom provozatel distribuční sítě nemá možnost odpojit výrobní, která nespĺňuje uvedená emisní kritéria.

Fotovoltaika i větrné elektrárny kritéria pro udržitelné aktivity plní bezpodmínečně.

Taxonomie, neboli nařízení o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic, tvoří klíčový právní předpis, který má za cíl nasměrovat na úrovni EU soukromé investice spolu s veřejnými financemi do udržitelných a klimaticky neutrálních projektů a umožnit tak realizaci Zelené dohody. Návrh Komise nyní projde čtyřtýdenní veřejnou konzultací, která bude ukončena 18. prosince. Poté Komise delegovaný akt přijme a předloží ke kontrole a případným námitkám Evropskému parlamentu a Radě. V platnost by měl delegovaný akt vstoupit v lednu 2022.

Zásadním problémem ve zveřejněném návrhu delegovaných aktů je absence jádra, které by jako nízkoemisní zdroj vedoucí k přechodu na bezemisní ekonomiku nemělo chybět. Zhodnocení DNSH až v roce 2021 a nezačle-

nění jádra už v první vlně ztíží pravděpodobnost, že jádro do taxonomie projde. Šance na zařazení jádra do taxonomie by se mohly zvýšit, kdyby bylo jádro přidáno do delegovaných aktů v roce 2021 společně s plynem. Plyn však čelí požadavku na emisnost, kterou nespĺňují ani nejnovější plynové elektrárny a z mnoha členských zemí zní velká neochota toto odsouhlasit. Odsunutím plynu až na příští rok by tak vznikl prostor na vyjednání akceptovatelného emisního limitu. Navíc pokud tyto dvě technologie půjdou ruku v ruce, zmenší se pravděpodobnost na zamítnutí v Evropském parlamentu, který by nemusel být jádru většinově nakloněn.

U vody by se do návrhu měla vrátit výjimka pro již provozované elektrárny tak, jak bylo stanoveno v TEGu. Úprava u aspektu DNSH je také nutná, protože navržené těžko splnitelné ekologické požadavky provozovatelé vodních elektráren v ČR často ani nemohou ovlivnit, protože nejsou vlastníky vodních toků či přehrad, ale pouze elektráren.

Distribuce by měla být do taxonomie automaticky zahrnuta jako aktivita, která je naprosto zásadní pro realizaci nízkoemisního energetického systému, k čemuž by snad mělo dojít.



ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Strategie EU
pro energii
z obnovitelných
mořských zdrojů

STRATEGIE EU PRO ENERGI Z OBNOVITELNÝCH MOŘSKÝCH ZDROJŮ

V souvislosti s unijním cílem dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality přezkoumala Evropská komise potenciál obnovitelné energie ze zdrojů na moři a dne 19. listopadu předložila avizovanou strategii EU pro využití energie v této oblasti.

Evropská komise přichází s návrhem podstatně navýšit instalovaný výkon větrných elektráren na moři, a to ze současných 12 GW na alespoň 60 GW do roku 2030 a do roku 2050 pak na 300 GW. Zároveň plánuje, že do roku 2050 by výroba přílivové energie, energie získávané z mořských vln, plovoucích solárních panelů a energie z dalších inovativních technologií mohla dosáhnout 40 GW.

Uvedené cíle považuje Komise za realistické a dosažitelné, přičemž zdůrazňuje přínos obnovitelných mořských zdrojů energie, a to zejména s ohledem na dekarbonizaci výroby

elektřiny i celých průmyslových odvětví. Do budoucna totiž počítá s využitím těchto zdrojů pro výrobu obnovitelného vodíku, který by měl být využíván v sektorech jako je letecká či námořní doprava, přeprava velkých nákladů, ocelářství či chemický průmysl.

Komise odhaduje, že investice spojené se zavedením projektů na moři do roku 2050 dosáhnou výše 800 miliard eur. Předpokládá přitom, že dvě třetiny této částky budou investovány do infrastruktury a jen třetina do samotné výroby elektřiny. S cílem podpořit investice ze soukromých zdrojů a zmírnit investiční rizika, resp. umožnit pro tyto účely využívání veřejných zdrojů, Komise avizuje revizi pokynů pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky (EEAG) a směrnice o využívání energie z obnovitelných zdrojů (2018/2001/EU). Zároveň budou k dispozici nástroje financování EU. Kromě Facility na podporu oživení a odolnosti bude možné využívat program InvestEU, dále na podporu infrastruktury a přeshraničních projektů nástroj na propojení Evropy (CEF), program Horizont Evropa na podporu výzkumu a vývoje či Inovační fond pod EU ETS pro inovativní řešení.

Pro rozvoj výroby energie z větrných elektráren na moři a zavádění nových technologií je nezbytná přeshraniční spolupráce mezi členskými státy, kterou Komise hodlá podporovat ať už při koordinaci dlouhodobého plánování či zapojením členských států, které nemají pobřeží. V rámci nového mechanismu pro financování energie z obnovitelných zdrojů mohou tyto státy od roku 2021 poskytnout finanční prostředky a na oplátku tím získají statistické přínosy z výroby elektřiny z OZE v zahraničí.

Další příležitosti budou pro vnitrozemské členské státy v dodavatelském řetězci. V rámci průmyslového fóra pro čistou energii má vzniknout specializovaná platforma pro obnovitelné zdroje energie na moři, která má za cíl usnadnit spolupráci s dodavateli. Konkrétně bude potřeba zajistit výrobu větrných turbín, které se mj. vyrábí i v České republice.





ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Veřejné konzultace

VEŘEJNÉ KONZULTACE

Sohledem na zamýšlené navýšení klimatických ambicí EU vypisuje Evropská komise veřejné konzultace k revizi všech souvisejících právních předpisů.

Dne 13. listopadu vypsala veřejné konzultace k **revizi schématu obchodování s emisemi (EU ETS)**, **nařízení o sdílení úsilí**, které stanoví závazné roční cíle emisí skleníkových plynů pro všechny členské státy během období 2021-2030 a k **nařízením o využívání půdy**, změnách ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF).

V rámci revize EU ETS Komise připravuje první revizi rezervy tržní stability (MSR), a to s ohledem na nakládání s nevyužitými emisními povolenkami a dále zamýšlí navrhnout rozšíření schématu EU ETS na nová hospodářská odvětví (sektor dopravy a budov). Zároveň Komise usiluje o větší zapojení sektorů LULUCF do úsilí o snižování emisí skleníkových plynů a vytvoření „účetního systému“ pro započítávání pohlcování uhlíku. Předpokládaná opatření by měla zlepšit ob-

hospodařování lesů a přinést případnou změnu zemědělských postupů. Zúčastněné strany mohou vyjádřit svůj názor prostřednictvím veřejné konzultace do 5. února 2021.

Následně dne 17. listopadu otevřela Komise veřejnou konzultaci k revizi **směrnice o energetické účinnosti (EED)** a **směrnice pro využívání energie z obnovitelných zdrojů**. Účinné využívání energie i dostatečné zapojení obnovitelných zdrojů jsou zásadními předpoklady pro iniciativy navržené v rámci Zelené dohody. Mají potenciál přispět jak k vyšším cílům v oblasti klimatu, tak urychlit přechod k integrovanému energetickému systému. V rámci veřejné konzultace je možné vyjádřit názor na chystané revize obou směrnic do 9. února 2021.

V rámci Zelené dohody představila Evropská komise komplexní plán revize politik, který má Evropu nasměrovat k udržitelné budoucnosti. Jedním z předpokladů je navýšení klimatických ambicí EU. Plán na snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 představila Komise v září letošního roku. Na základě posouzení dopadů došla k závěru, že navýšení současného emisního cíle je realistické. Kon-

krétně předložila návrh na snížení emisí o nejméně 55 % ve srovnání s rokem 1990 a v této souvislosti zároveň avizovala revize všech souvisejících právních předpisů. Navýšení emisního cíle je v současné době předmětem jednání evropských institucí v rámci projednávání tzv. „klimatického zákona“. Zatímco Evropský parlament navrhuje ambicióznější snížení, konkrétně o 60 %, členské státy dosud společnou pozici nenašly. Očekává se, že k dohodě dojde na Evropské radě, která se uskuteční ve dnech 10. až 11. prosince. Následovat budou jednání v rámci dialogu.



Posilování práv spotřebitelů a zajištění jejich ochrany

POSILOVÁNÍ PRÁV SPOTŘEBITELŮ A ZAJIŠTĚNÍ JEJICH OCHRANY

Evropská komise dne 13. listopadu představila **nový program pro spotřebitele**. K diskusi předkládá priority a klíčová opatření, která by měla být přijata na evropské i vnitrostátní úrovni v průběhu příštích pěti let. Patří mezi ně **nový legislativní návrh, který má spotřebitelům zajistit kvalifikované informace o udržitelnosti, revize právních předpisů s ohledem na digitální transformaci či akční plán pro spolupráci s Čínou ohledně bezpečnosti výrobků**.

Mezi sledované priority patří přizpůsobení právních předpisů zelené transformaci, resp. požadavku udržitelnosti. Komise se chystá podpořit používání **společných metod k výpočtu** ekologické stopy výrobků (PEF - Product Environmental Footprint) a společností (OEF - Organisation Environmental Footprint), které jsou v současnosti uplatňovány hlavně na dobrovolné bázi. Příští rok Komise předloží legislativní návrh, který by



měl spotřebitelům zajistit spolehlivé informace o udržitelnosti výrobků a umožnit potírání praktik jako je greenwashing (dezinformace za účelem prezentovat výrobek či společnost jako šetrné k životnímu prostředí). S cílem zajistit dlouhodobě udržitelné a odpovědné chování hospodářských subjektů předloží Komise v příštím roce legislativní iniciativu týkající se správy a řízení společností. Komise bude také podporovat opravitelnost výrobků a prosazovat výrobky splňující požadavky oběhovosti.

V oblasti digitální transformace se Komise zaměří na online obchodní praktiky, které nerespektují právo spotřebitelů na informova-

nou volbu, znesnadňují svobodné rozhodování a na skrytou reklamu. S ohledem na probíhající digitalizaci Komise dále přezkoumá směrnice o bezpečnosti výrobků, o spotřebitelských úvěrech a uvádění finančních služeb na trh.

Komise je do budoucna připravena podporovat vnitrostátní orgány při účinném vymáhání práv spotřebitelů, potírání nezákonných obchodních praktik či identifikování nebezpečných výrobků. Dále zdůrazňuje, že pozornost je třeba věnovat i specifickým potřebám určitých skupin spotřebitelů, mezi které řadí děti, starší osoby či osoby se zdravotním postižením.

V neposlední řadě Komise věnuje pozornost ochraně spotřebitele v globalizovaném světě, ve kterém nakupování online překračuje hranice. V této souvislosti vypracuje v příštím roce akční plán pro spolupráci s Čínou. Regulační podporu hodlá rozvíjet i pro další partnerské regiony.



ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

**Politická dohoda
ohledně rozpočtu EU**

**Podmíněnost
pro ochranu
rozpočtu EU**

POLITICKÁ DOHODA OHLEDNĚ ROZPOČTU EU

Po deseti týdnech intenzivního jednání dosáhli zástupci německého předsednictví Rady a vyjednači Evropského parlamentu politické dohody ohledně víceletého finančního rámce EU na období 2021 až 2027, vč. nástroje Next Generation EU. Kompromisní dohoda obsahuje právně závazný plán na vytvoření nových vlastních zdrojů, posílení mechanismu flexibility či posílení rozpočtové kontroly.

Zástupci obou institucí se shodli na principu, že náklady spojené se splácením dluhu v rámci nástroje pro oživení Next Generation EU ve výši 750 miliard eur by neměly vést k navýšení příspěvků členských států EU založených na hrubém národním důchodu (HND). V této souvislosti stanovili plán na zavedení nových vlastních zdrojů v průběhu příštích sedmi let. Kromě již dohodnutého příspěvku založeném na nerecyklovatelném plastovém odpadu, který by měl být zaveden od roku 2021, předloží Ko-

mise podle závazné interinstitucionální dohody návrhy na zavedení dalších vlastních zdrojů. Do června 2021 navrhne vlastní zdroj založený na výnosech z EU ETS, aby mohl být zaveden do roku 2023. Ve stejných termínech přezkoumá a navrhne případný mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích. Další potenciální vlastní zdroje, které Komise navrhne, zahrnují příjem z digitálního poplatku (od roku 2024), zavedení daně z finančních transakcí či nové daně spojené s podnikatelským sektorem nebo založené na dani z příjmu právnických osob, které by podle dohody mohly být zavedeny od roku 2026.

Dále došlo ke shodě, že se posílí kontrola finančních prostředků vynakládaných v rámci nástroje Next Generation EU, a to prostřed-

nictvím „konstruktivního dialogu“ mezi Evropským parlamentem a Radou zaměřeného na dosažení dohody o rozpočtových důsledcích. V souladu s environmentální politikou EU bude alespoň 30 % finančních prostředků rozpočtu EU, včetně nástroje Next Generation, vynaloženo na cíle v oblasti klimatu. Zároveň cíle v oblasti biodiverzity budou od roku 2024 financovány částkou odpovídající 7,5 % ročních výdajů EU, resp. od roku 2026 to bude 10 % ročních výdajů.

Nařízení o víceletém finančním rámci a interinstitucionální dohodu nyní musí přijmout obě instituce v souladu se svými postupy. Současně probíhají jednání o zbývajících částech balíčku VFR, přičemž se i nadále řídí zásadou, že dokud není dohodnuto vše, není dohodnuto nic.





ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Politická dohoda
ohledně rozpočtu EU

Podmíněnost
pro ochranu
rozpočtu EU

PODMÍNĚNOST PRO OCHRANU ROZPOČTU EU

Mezi součástí balíčku opatření souvisejících s rozpočtem EU na příští finanční období, která jsou projednávána na úrovni trialogu, patří mimo jiné i režim podmíněnosti pro ochranu rozpočtu EU. Vyjednači Rady a Evropského parlamentu dosáhli předběžné politické dohody ohledně příslušného **nařízení dne 5. listopadu**.

Režim podmíněnosti má za cíl chránit rozpočet EU, a to včetně finančních zdrojů přidělených prostřednictvím nástroje Next Generation EU, pro případ že je prokázáno porušení zásad právního státu v členském státě, které by ohrozilo správu rozpočtu nebo finanční zájmy EU. V případě, že některá z členských zemí EU zásady právního státu poruší, mohou jí být pozastaveny platby z unijního rozpočtu.

Příslušné nařízení definuje pojem právního státu i všeobecného nedostatku. Dále vyme-



zuje konkrétní opatření pro případ, že dojde k porušení právního státu, a stanoví postup, jakým budou tato opatření přijímána. Kompromisní dohoda obou evropských institucí předpokládá, že o návrhu Komise na případné pozastavení plateb budou členské státy v Radě hlasovat kvalifikovanou většinou. Dohodnutý kompromis nyní musí projít schvalovacím legislativním procesem v Radě i v Evropském parlamentu.

Přestože Rada na úrovni velvyslanců členských států dosáhla dne 30. září dohody ohledně své pozice k nařízení o ochraně rozpočtu a jednání tak postoupila na meziinstitucionální úroveň (trialog), oznámily nyní vlády Maďarska a Polska, že režim podmíněnosti nepodpoří. Blokují tím dohodu o celém víceletém finančním rámci na období 2021 až 2027 (včetně nástroje Next Generation EU),

kteřá musí být členskými státy přijata jednomyslně.

Debata o režimu podmíněnosti (a případné hledání kompromisů) tak dále pokračuje a dá se očekávat, že vyvrcholí na prosincové Evropské radě. Očekává se, že na jednání nejvyšších zástupců členských států EU, které se uskuteční ve dnech 10. až 11. prosince, dojde zároveň k dohodě o aktualizovaném cíli EU v oblasti snižování emisí do roku 2030. Pokud by se rozpočet EU nepodařilo schválit do konce roku, začalo by od ledna platit rozpočtové provizorium, které by vycházelo z letošního roku. V takovém případě by však členské státy nemohly využít finanční prostředky určené na obnovu a oživení ekonomiky v souvislosti s pandemií.

Za zmínku v této souvislosti stojí vyjádření portugalského premiéra Antónia Costy, podle kterého by alternativním řešením podobných patových situací mohla být do budoucna dvourychlostní Evropa. Země, která bude mít od ledna předsednictví v Radě EU, tak podpořila myšlenku užší integrace, kterou již v minulosti nastolovala například Francie a **nevylučovalo** ji dokonce ani Německo.

Platforma spravedlivé transformace

Dialog o primárních surovinách

PLATFORMA SPRAVEDLIVÉ TRANSFORMACE

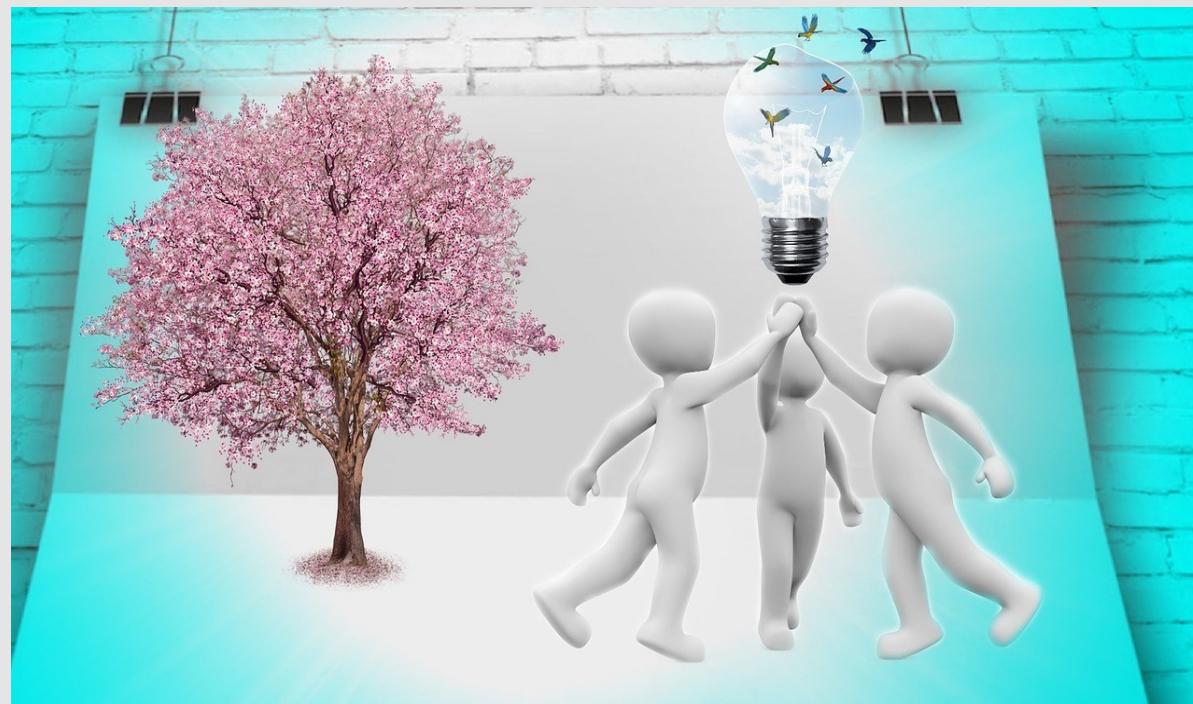
Od pondělí 16. listopadu do čtvrtka 19. listopadu se, tentokrát on-line, konal **Týden spravedlivé transformace**. Ten je evolucí konferencí **Platformy pro transformaci uhelných regionů**, která funguje již třetím rokem. Akce ilustruje obecný trend odklonu od fosilních paliv, přechodu na čistou energetiku a snahu o **integraci energetického sektoru**.

Jednotlivé semináře a panely se pokoušely jednak identifikovat obecné trendy a kroky potřebné k nastartování spravedlivé transformace, ale také představit konkrétní inspirující projekty. Co se týče identifikace obecných trendů a dalšího směřování spravedlivé transformace, většina řečníků zdůrazňovala, že klíčem k úspěchu bude co největší zapojení jednotlivých regionů a obcí. Ty podle prezentovaných **dat** Mezinárodní organizace pro spolupráci a rozvoj (OECD) již nyní stojí za více jak polovinou veřejných výdajů a investic v rámci boje se změnou klimatu. Zároveň je to právě na lokální úrovni, kde lze dosáhnout maximálního zapojení místní popula-

ce a podniků. OECD také ve spolupráci s Evropskou komisí identifikovala doporučení, která mají pomoci směřovat transformaci správným směrem - definovat a implementovat měřitelné cíle a konkrétní akce; podporovat inovace; aktivně zapojit občany a vědeckou komunitu; eliminovat neudržitelné struktury a praktiky a škálovat veřejné a soukromé financování.

Z konkrétních projektů prezentovaných

na konferenci lze vybrat projekt **TSO2020** z Nizozemska. Za ním stojí klastr složený z neziskových organizací, provozovatelů přenosové soustavy a utilit aktivních v produkci vodíku. Klastru se také účastní nizozemské ministerstvo infrastruktury. Cílem projektu je vytvořit kompletní řetězec vodíkového hospodářství – počínaje výrobou z obnovitelné a nízkoemisní elektřiny, přes dopravu a skladování až po zajištění poptávky.



Platforma spravedlivé
transformace

Dialog o primárních
surovinách

DIALOG O PRIMÁRNÍCH SUROVINÁCH

V návaznosti na nedávno vydanou **Evropskou strategii pro primární suroviny** uspořádala asociace **Eurometaux** **týden debat** zaměřených na budoucnost evropského těžářského a zpracovatelského průmyslu přispívajícímu k transformaci na čistou energetiku a udržitelnou ekonomiku.

S přechodem na nízkouhlíkovou ekonomiku poroste poptávka po primárních surovinách, které budou potřebné mj. k výrobě baterií či obnovitelných zdrojů energie. Například OECD předpovídá do roku 2060 zdvojnásobení jejich těžby. Tento trend vyvolává debatu, zda a jak sektor primárních surovin regulovat, aby plnil evropské cíle udržitelnosti. Evropská komise během debat konstatovala, že bude zcela zásadní do co největší míry zajistit soběstačnost EU. Tím se nejen eliminují geopolitická rizika, ale zároveň se podpoří domácí ekonomika a budeme mít jistotu, že primární suroviny spotřebovávají na evropském kontinentu byly získány udržitelným způsobem.



Zároveň je ale potřeba podpořit získávání primárních surovin skrze recyklaci, čímž se opět eliminuje environmentální stopa. K podpoře udržitelnosti domácí těžby a zpracování a použití primárních surovin plánuje Evropská komise proces standardizace a certifikace. Již do konce tohoto roku můžeme očekávat evropské legislativní návrhy týkající se baterií z pohledu ecodesignu. Na příští rok

se chystají iniciativy zaměřené na životní řetězec produktů a také návrh na vytvoření **mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích**, který má zajistit, aby cena dovozu odrážela lépe uhlíkovou stopu daného produktu. Tímto mechanismem by se zároveň chránila domácí produkce.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[ROVNÉ PODMÍNKY
PRO JÁDRO](#)[FAQ](#)

Co čeká americkou energetiku po letošních volbách

CO ČEKÁ AMERICKOU ENERGETIKU PO LETOŠNÍCH VOLBÁCH

Předběžné výsledky prezidentských voleb v USA jsou jednoznačné. Vše nasvědčuje tomu, že Joe Biden bude mít na své straně pohodlnou většinu více než 300 volitelů. Dosavadní prezident Donald Trump však vítězství svého protivníka stále neuznává. Konečné rozhodnutí by tak mělo padnout nejpozději 14. prosince, kdy se ve svých státech sejdou volitelé a určí nového amerického prezidenta pro období do roku 2025. Jaké změny přinese výměna na postu nejmocnějšího člověka planety pro energetickou politiku nejmocnějšího státu, pokud se aktuální předpoklady naplní a stane se jím Joe Biden?

Energetika podle Bidena: především boj s klimatickými změnami + nová pracovní místa

V rozsáhlém volebním programu Joe Bidena má energetika výrazný „nadrezortní“ přesah a je tak neoddělitelně spjata na jedné straně s revitalizací boje s klimatickými změnami

a na straně druhé s impulsy pro novou ekonomiku včetně vzniku nových pracovních míst. V tom se podobá mnohem více evropskému pojetí energetické politiky nežli politice dosavadního prezidenta. Bidenova vize slibuje „nová průmyslová odvětví“, díky nimž vzniknou nové pracovní příležitosti. Podobně jako politici ze států EU hovoří Biden o 100% čistém energetickém hospodářství jako o příležitosti, nikoli povinnosti. Základní tezí je tak rozchod s Trumpovou politikou odstavení klimatu jako tématu na vedlejší kolej a jeho podporou domácích šampionů „uhlíkové“ produkce. Biden fakticky navazuje na některé kroky Obamova prezidentského – zejména plán pro čistou energii, tzv. Clean Power Plan.

Jaká politická a sektorově specifická opatření slibuje Biden pro samotnou energetiku?

Transformace energetického sektoru v podobě elektrifikace vyššího podílu americké ekonomiky je podle Bidena největším motorem pro tvorbu pracovních míst a ekonomických příležitostí ve 21. století, a to především díky sázce na obnovitelné zdroje. Klešající klasickou produkci mohou například železárny a ocelárny nahradit výrobou pro solární a větrné elektrárny. Potenciál čis-

té energetiky by se měl rozvíjet prostřednictvím investic do energetické účinnosti, přes zlepšení infrastruktury pro přepravu energií až po vyšší účinnost skladování, to vše především s využitím amerických produktů a pracovních sil. Těmto účelům by měly napomoci i daňové pobídky a inovativní finanční mechanismy, jejichž účelem by mělo být přilákat k investování i soukromé prostředky. Regulatorní podporou bude zavedení technologicky neutrálních standardů pro energetickou účinnost a čistou elektřinu (EECES). Všechny tyto nástroje směřují k hlavnímu cíli: výrobě 100 % bezuhlíkové elektřiny do roku 2035. Pokud jde o infrastrukturu, Biden dává přednost zlepšení účinnosti již existujících sítí před výstavbou nových. Oporou vyšší energetické účinnosti je pak plán na renovaci nejméně 4 miliónů veřejných a komerčních budov a 2 miliónů obydlí s cílem úspory energií a přizpůsobení klimatickým poměrům bytů („weatherizing“).

Jak se dále zapojí Bidenova vláda do boje s klimatickými změnami?

Všeobecně se očekává, že jedním z prvních kroků nového prezidenta bude návrat USA mezi státy Pařížské úmluvy o ochraně klimatu. Pokud jde o klimatické investice, i ty Biden



ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

ROVNÉ PODMÍNKY
PRO JÁDRO

FAQ

Co čeká americkou
energetiku
po letošních volbách

slibuje propojit se vznikem nových ekonomických příležitostí. Například přechod produkce automobilového průmyslu na elektromobily by měla přinést 1 milion nových pracovních míst. Vláda podpoří i kupce nových elektromobilů americké provenience a výrazný nárůst slibuje Biden i v oblasti infrastruktury – v zemi by mělo přibýt na 500.000 nových dobíjecích stanic. Těmito vozidly navíc hodlá vybavit flotily na úrovni jak federálních, tak místních úřadů, v souladu s programem nazvaným „Clean Cars for America“. Velké investice nabízí Biden rovněž do vylepšení železniční sítě, kdysi chlouby USA, jakož i městské dopravy, speciálně v sídlech s více než 100.000 obyvateli. Na inovace spojené s čistou energií slibuje vynaložit na 400 mld. dolarů prostřednictvím veřejných zakázek z federálních zdrojů, rozsah investic do výzkumu v těchto oblastech by měl podle Bidena týmu překročit program Apollo. Pro splnění amerických cílů v oblasti čisté energie je v plánu vytvoření výzkumné agentury ARPA-C, která by měla pomoci vyvíjet mimo jiné malé pokročilé jaderné reaktory, energeticky pasivní budovy nebo účinnější systémy vytápění a klimatizace.

Jakou šanci mají tyto plány na uskutečnění?

Prezident Biden bude mít na co navazovat – Trumpův odpor k dohodě a k boji s klimatickou změnou vůbec zdaleka nesdílely všechny státy USA a četné instituce i velké koncerny vyhlášovaly vlastní iniciativy k naplnění specifických klimatických cílů. V tomto ohledu se tedy vůbec nemusí jednat o otočení kormidla o 180 stupňů. Donaldu Trumpovi se beztak nedařilo příliš radikálně zpomalovat například pokles spotřeby uhlí a mnohé trendy ve vývoji energetického mixu jsou výsledkem spíše přirozeného příklonu nemalé části americké společnosti k novým technologiím. Mezi motivy těchto trendů patří zřejmě i neblahé zkušenosti Američanů s množícími se přírodními katastrofami v podobě obřích požárů či povodní, jimiž země v posledních letech trpí s vyšší frekvencí. Pokud se Bidenovi podaří udržet slibované spojení podpory investic do čistých technologií s využitím práce amerických mozků a rukou, mnohé z programu se může opravdu i díky podpoře občanů a firem uskutečnit. Míra, s jakou se tak stane, bude také záležet na vyjednávání konkrétních opatření se Senátem, který zůstává většinou v rukou Re-

publikánů. Ti mohou naopak fungovat jako tlumič vůči případným pokusům o příliš radikální kroky ze strany extrémního křídla Bidenových Demokratů.

